

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KAINUUN MAAKUNNAN ALUEELLE 10.5. – 31.5.2021

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020 – 29.4.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 29.4.2021 antamallaan päätöksellä (PSAVI/3936/2021) kieltänyt Kainuun maakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvollisuuksia.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemistä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Kainuun maakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu korkeintaan 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Lisäksi sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuus tai yleinen kokous edellyttäen että:

1. tiloissa on käytettävissä useita katsomolohkoja tai osallistujille tarkoitettuja rajattavissa olevia alueita, joiden kaikkien välille on järjestettävä selkeä suojavyöhyke,
2. tilaisuuteen osallistuva yleisö voidaan sijoittaa omille istumapaikoille tai omille alueille enintään 50 (viidenkymmenen) henkilön erillisiin katsomolohkoihin tai vastaaviin osallistujille tarkoitettuihin alueisiin, joihin jokaiseen on oltava omat kulkureitit, palvelut (kuten mahdolliset tarjoilupalvelut ja saniteettitilat) sekä tapahtumahenkilökunta,

ja

3. osallistujien turvallisuus voidaan varmistaa noudattamalla edellä mainittua opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Määräys on voimassa ajalla 10.5. - 31.5.2021 seuraavien kuntien alueella: Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Tartuntatautilain 7 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta. Em. säädöksen 2 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena toimii Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, joka mm. tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja aluehallintovirastoja, ylläpitää tartuntatautien torjuntaa palvelevia valtakunnallisia epidemiologisia seurantajärjestelmiä sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa, sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen (SARS-CoV-2) aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Virus kiertää sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

SARS-CoV-2 -virusta vastaan suunnatut rokotukset on aloitettu Suomessa. Vakavia COVID-19-tautimuotoja estävien rokotteiden antaminen väestölle on kuitenkin vielä kesken. Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus ECDC on todennut riskinarviossaan, että toistaiseksi ei ole riittävästi näyttöä siitä, että rokotukset vähentäisivät tartuntojen leviämistä. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen STM/2020/274 (Valtioneuvoston periaatepäätös toimintasuunnitelmasta COVID-19 -epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen tammi-toukokuussa 2021) mukaan sosiaali- ja terveysministeriön (STM) 5.1.2021 ajalle tammi–toukokuu 2021 antaman päivitetyn toimintasuunnitelman mukaisesti epidemiologinen tilannekuva on jaettu kolmeen vaiheeseen: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe. Niiden avulla arvioidaan suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista, ja niitä voidaan käyttää päätöksenteon perusteluina alueellisesti ja valtakunnallisesti. Ilmaantuvuus, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ja tartuntalähteiden jäljitettävyydet ovat osa niistä mittareista, joiden avulla tilanteen kehittymistä seurataan. STM ohjeistaa paikallisia ja alueellisia tartuntatautiviranomaisia suunnitelmassa mm. siten, että epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään. Epidemian leviämisvaiheen uhatta olevien maakuntien tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi, ja samankaltaista ennakointia tulee tehdä kiihtymisvaiheen uhatta. Tilanteessa, jossa ilmaantuvuus on koko maan tasolla noussut ja yhä useampi alue on todennut olevansa joko kiihtymis- tai jopa leviämisvaiheessa voi THL arvioida, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällöin THL voi suositella muusta tilanteesta poikkeavia raja-arvoja kokoontumisiin.

THL on epidemiologisessa arviossaan aluehallintovirastolle (30.11.2020)

todennut, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. Edellä mainituin perustein THL suosittelee, että aluehallintovirastot ottaisivat käyttöön seuraavat raja-arvot julkisten kokoontumisten kohdalla, käyttäen kriteereinä sosiaali- ja terveysministeriön koronavirusepidemian torjunnan hybridistrategian toimintasuunnitelman epidemiatasoja; Alueet, jotka ovat kiihtymisvaiheessa: Sallitaan korkeintaan 20 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 20 henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja opetus- ja

kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista. Alueet, jotka ovat perustasolla: sallitaan korkeintaan 50 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 50 henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

COVID 19 -epidemian hillinnän hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennys (26.1.2021)

Uutena potentiaalisesti merkittävänä epidemiologisena uhkatekijänä on ilmennyt SARS-COV-2 virusmuunnoksia. Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut 29.12.2020 julkaisemassaan riskinarviossa, että uusi COVID-19 -muunnos (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) leviää selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemman alatyypit. Vaikka tapauskuolleisuus ei vaikuta lisääntyneeltä, voi uusi virusmuunnos yleistyessään aiheuttaa selvästi aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja lisääntyneen tapausmäärän johdosta vakavasti vaarantaa terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn. Uusi virusmuunnos muodostaa siten merkittävän uuden epidemiauhan, jonka leviämistä Suomeen tulee tehokkaasti torjua. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti. Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Tehokas tartunnanjäily ja tartuntojen leviämisen estämiseen kohdennetut paikalliset ja alueelliset torjuntatoimet ovat avainasemassa myös valtakunnallisen epidemiatilanteen vaikeutumisen estämiseksi.

Valtioneuvosto on hyväksynyt 26.1.2021 esityksen, että STM tekee hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan täydennyksen. Täydennyksen mukaan tällä hetkellä rajanylitykseen liittyvien toimenpiteiden ohella on olennaista torjua maassa jo mahdollisesti olevan virusmuunnoksen leviämistä, epidemian kääntymistä uudelleen kiihtyvään kasvuun ja COVID 19 -taudin leviämistä. Näin ollen voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysytettävä vähintään nykyisellä tasollaan, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida. Alueen epidemiologisen tilanteen kohentuessa rajoitteiden lievennys tulee toteuttaa asteittain ottaen huomioon valtakunnallinen epidemiatilanne, epidemian kiihtymisen alueelliset juurisyyt, tartuntojen määrän kehitys ja vaikutusten kokonaisarviointi.

Toimintasuunnitelman osan 3 sekä toimenpidesuosittelujen päivitys
25.2.2021 (VN/4947/2021)

Tartuntatautilain muutos (147/2021), jolla lakiin lisättiin uudet tilapäiset toimivaltuudet epidemian leviämisen estämiseksi, tuli voimaan 22.2.2021. Tilapäiset valtuudet ovat voimassa 30.6.2021 saakka. STM on tämän lainmuutoksen johdosta 25.2.2021 päivittänyt toimintasuunnitelman osan 3 sekä sen liitteenä aiemmat, 23.10.2020 annetut ministeriöiden toimenpidesuosittelut eri epidemiavaiheisiin.

Suunnitelman mukaan kiihtymisvaiheessa sallitaan korkeintaan 20 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 20 henkilön kokoontumiset tulee järjestää siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta, joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvollisuuksia. Perustasolla sallitaan korkeintaan 50 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alle 50 henkilön kokoontumiset tulee järjestää siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen antamaa ohjetta, joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvollisuuksia.

Rajoitustoimenpiteet virusmuunnoksen leviämisen estämiseksi – tason
kaksi käyttöönotto (VN/5229/2021, VN/9358/2021 ja VN/11430/2021)

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa kuvatuksi toimenpidekokonaisuudet on ryhmitelty kolmeen tasoon: 1. nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla; 2. leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus; 3. poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto. Valtioneuvosto on 25.2.2021 tehnyt THL:n lausuntoon pohjautuen periaatepäätöksen, jonka mukaan perusteet toimenpidetasolle kaksi (Taso 2) siirtymiseen ovat olemassa. Kiihtymis- ja leviämisvaiheen alueilla on ohjattu toteutettavaksi erityisiä toimenpiteitä aikavälillä 1.3.-31.5.2021. Kainuun alue on STM:n arvion 21.4.2021 mukaan perustason alue. Ohjauksen mukaan kunkin toimivaltaisen viranomaisen on tarkasti seurattava päätöstensä vaikutuksia ja lakisääteisten soveltamisedellytysten täyttymistä. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-

aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisharkinnan perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarviointin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan. Toimenpidekokonaisuuden purkaminen ja purkamisen sisältö tulee siten perustaa monipuoliseen ja laajaan arviointiin purkamisen vaikutuksista sekä sen pohjalta huolellisesti suunniteltuun korvaavaan toimenpidekokonaisuuteen tai perusteltuun arvioon välittömän leviämisen uhan väistymisestä, jotta voidaan uudessa tilanteessa turvata epidemian leviämisen hillintä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintakyky varmistetaan käytettävissä olevin keinoin kaikissa olosuhteissa. Yksittäisten rajoitustoimien purkamista voidaan tukea muun muassa suosituksilla ja kohdennetuilla rajoituksilla, joilla estetään epidemian yltyminen rajoituksia purettaessa. Ohjauksen mukaan alueen siirtyessä epidemian kiihtymisvaiheesta perustasolle sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että alueella pidetään vielä voimassa kiihtymisvaiheen toimenpiteet (kuten päätökset yli kuuden (6) henkilön yleisötilaisuuksien kieltämisestä) ja ryhdytään asteittain purkamaan niitä vasta huolellisen harkinnan ja monipuolisen arvioinnin jälkeen. Alueen siirtyessä kiihtymisvaiheesta perustasolle ministeriö suosittelee mm. 1-2 viikon seuranta-aikaa ennen rajoitusten asteittaista purkua. Perustasolla oleville alueille ohjataan tehtäväksi tartuntatautilain 58 §:n mukaisia päätöksiä, joilla yleisötilaisuuksien yleisömäärä rajataan enintään 50 henkilöön. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa lisäksi, että perustason alueilla voidaan eriyttämisjärjestelyin sallia 1.5.2021 lähtien yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa yli 50 henkilön yhteisyleisömäärä. Tämä edellyttää, että 1) tiloissa on käytettävissä useita katsomolohkoja tai yleisölle tarkoitettuja rajattavissa olevia alueita, 2) tilaisuuteen osallistuva yleisö voidaan sijoittaa omille istumapaikoille tai omille alueille enintään 50 henkilön erillisiin katsomolohkoihin tai yleisölle tarkoitettuihin alueisiin, ja 3) niissä kussakin turvallisuus voidaan varmistaa noudattamalla THL:n ja OKM:n antamaa ohjeistusta. Lisäksi käytössä olevien lohkojen välille on järjestettävä selkeä suojavyöhyke. Jokaiselle lohkolle tulee olla omat kulkureitit, palvelut (kuten mahdolliset tarjoilupalvelut ja saniteettitilat) sekä tapahtumahenkilökunta.

Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Hallituksen muistio 20.4.2021

Suunnitelman mukaan hallituksen tavoitteena on hallitun rajoitustoimenpiteiden purun kautta rakentaa siltaa aikaan, jolloin suuri osa aikuisväestöstä on saanut vähintään yhden rokotteen. Purkutoimet aloitetaan ryhmistä, joihin rajoitustoimenpiteet ovat aiheuttaneet aivan erityistä rasitetta. Ensimmäisenä on tarkoituksena purkaa lasten ja nuorten toiminnan rajoituksia, vapauttaa ulkona tapahtuvaa

ryhmäharrastustoimintaa ja mahdollisuuksien mukaan avata myös kirjastot ja museot terveysturvallisin järjestelyin.

Suunnitelman mukaan sekä valtakunnallisesti ohjeistettuun että alueilla toteutettavaan hallittuun rajoitusten purkuun sisältyy vaihteellinen eteneminen, jossa seuraavaan purkuvaiheeseen siirtymisen mahdollisuudet arvioidaan kahden viikon kuluttua edellisestä, jotta epidemiatilanne pysyy hallinnassa. Rajoitusten lieventämisen tai purkamisen jälkeenkin on huomattava, että aluehallintovirastot, kunnat ja muut toimivaltaiset tahot voivat asettaa alueellisia ja paikallisia rajoituksia silloin, kun se on ennakoivasti välttämätöntä epidemian leviämisen estämiseksi. Alueellisten rajoitteiden purkamisessa toimitaan tartuntatautilain mukaisten toimivaltuuksien mukaan eri toimijoiden välisessä yhteistyössä.

Hallituksen muistio ”Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Hallituksen muistio 20.4.2021” on saatavissa verkko-osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-650-1>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen hybridistrategian seurannan tilannearvioraportti (5.5.2021)

Raportin valtakunnallisen tilannearvion mukaan Suomessa uusien Covid-19-tapausten määrä on kääntynyt maaliskuun puolenvälin jälkeen selvästi laskuun, ja epidemia on toistaiseksi rauhoittumassa. Annetut suositukset ja rajoitukset sekä näiden huolellinen noudattaminen ovat kääntäneet epidemian kehittymisen suunnan. Kevään edetessä myös rokotusten eteneminen ja kausivaihtelu alkavat tukea epidemiatilanteen kohenemista.

Tällä hetkellä todettujen tartuntojen määrä vastaa loka-marraskuun 2020 tartuntatilannetta. Todettujen tartuntojen määrä on edelleen vähentynyt edellisiin viikkoihin verrattuna, mutta epidemiatilanne ei ole kohentunut yhtä ripeästi kuin aiemmin. Tartuntoja todetaan edelleen paljon, joten tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, jos ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin.

Viikolla 17 (ajalla 26.4.–2.5.) todettiin yhteensä 1357 uutta Covid-19-tapausta, mikä on noin 250 tapausta vähemmän kuin edellisellä viikolla. Viikolla 17 tapauksia oli 73 % vähemmän kuin viikolla 10, jolloin tapausmäärä oli koko epidemia-ajan korkein (4941 tapausta). Sataatuhatta asukasta kohden uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon aikana 54, ja kahden niitä edeltävän viikon aikana 81. Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku on tällä hetkellä 0,65–0,85 (90 % todennäköisyysväli). Arvioitu tartuttavuusluku on pysytellyt alle yhden viikosta 13 (7.4.) lähtien.

Otettujen näytteiden määrä on pysynyt samalla tasolla kolmen viimeksi kuluneen viikon aikana. Positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä on samaan aikaan jatkanut pientymistään, ja viikolla 17 osuus oli noin 1,2 %. Tämä merkitsee sitä, että tartunnat havaitaan edelleen tehokkaasti.

Sairaalahoidon kuormitus oli suurimmillaan maaliskuun lopulla ennen pääsiäistä (viikoilla 12 ja 13). Tästä sairaalahoidon yhteenlaskettu potilasmäärä on vähentynyt puoleen, mutta viimeisten kahden viikon aikana potilasmäärä on pysynyt melko vakaana. Erikoissairaanhoidon osastoilla hoidettavien potilaiden määrä on hieman kasvanut edellisestä viikosta, mutta tehohoidon potilasmäärä on selvästi vähentynyt. Ennusteet tulevan viikon valtakunnallisista erikoissairaanhoito- ja tehohoitojaksojen lukumääristä ovat hieman laskeneet edellisen viikon ennusteista.

Alueiden epidemiatilanteissa on eroja: maan etelä- ja lounaisosissa Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on edelleen suurempi kuin muualla maassa. Ilmaantuvuus on kuitenkin joitain poikkeuksia lukuun ottamatta pientynyt useimmissa sairaanhoitopiireissä.

Koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä hieman alle 70 %:ssa tapauksista. Selvitettyjen tartuntojen osuus on samaa luokkaa kuin edellisellä viikolla. Uusista tartunnoista noin neljännes todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Karanteeniin asetettujen henkilöiden viikoittainen määrä on tasaantunut viimeisten viikkojen aikana.

Koronavirusrokotukset etenevät hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Koko maassa jo 89 % 70 vuotta täyttäneistä on saanut yhden rokoteannoksen, ja 50 vuotta täyttäneistä 65 %. Lääketieteellisten riskiryhmien arvioidaan pääosin saaneen 1. annoksen toukokuun puoleen väliin mennessä, ja kaikkien halukkaiden 16 vuotta täyttäneiden heinäkuun loppuun mennessä. Rokotteiden arvioidaan vähentäneen sairaalahoidon tarvetta Covid-19-tautiin sairastuneilla.

Kainuun maakunnan tilanteesta:

THL:n tartuntatautirekisterin tiedon (5.5.2021) mukaan ilmaantuvuusluku Kainuun sairaanhoitopiirissä viimeisen kahden viikon ajanjaksolta on 16,7 ja sitä edeltävän jakson 26,5 (tapausta 100 000 asukasta kohden). Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 12 ja 19.

COVID-19 -potilaiden sairaalahoito on voitu Kainuussa toteuttaa ilman erityisjärjestelyjä sujuvasti ja koko epidemian aikana Kainuun keskussairaalassa on ollut vain yksittäisiä potilaita. Kainuun kunnat ovat toteuttaneet koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan alueellisen yhteistyöryhmän suositukset toimenpiteinä valtakunnallisen ohjeistuksen

mukaisesti, ja Kainuussa on epidemian leviämistä saatu hillittyä tehokkaasti. Viimeisen kuukauden aikana Kainuun alueella on todettu matkailuun liittyen virusmuunnostapauksia.

Kainuun alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmä (ryhmässä on edustus sairaanhoitopiiristä, Kainuun ELY-keskuksesta, THL:stä sekä aluehallintovirastosta) on kokouksessaan 4.5.2021 todennut Kainuun olevan epidemian perustasolla (positiivisten testien osuus vko 17 on 0,0%, ilmaantuvuus 16,7 / 100 000 / 14 vrk; tartunnat jäljitettävissä 100%). Viikolla 17 ei siis havaittu yhtään tartuntaa. Viimeisimmät tapaukset 24.-25.4.21. Testimäärä n. 1500 testiä (vko 17). Yli 70-vuotiaista on rokotettu n. 90%. Kainuun koronakoordinaatioryhmä esitti aluehallintovirastolle näkemyksensä kokoonumisrajoitusten väljentämistä enintään 50 henkilöön sisätiloissa ja ulkona enintään 50 henkilön lohkoissa.

Kainuun sote ja kunnat ovat jatkaneet aikaisempien koronaviruksen torjuntaan liittyvien suositusten voimassaoloa pääosin ennallaan.

Johtopäätökset:

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös Kainuun maakunnan alueelle perustuu tähänhetkiseen epidemiologisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu COVID-19 -taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon THL:n asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Myös valtakunnallinen tilanne ja valtioneuvoston julkaisemat tavoitteet rajoitusten purkamiselle on otettu huomioon.

Kokoonumisiin liittyvät riskit ovat tällä hetkellä liian suuret, jolloin rajoitustoimet ovat välttämättömiä. Aluehallintoviraston arvion mukaan tilanteeseen vaikuttaa alueellisen epidemiologisen tilanteen ohella valtakunnallinen kokonaistilanne, jolloin tiedossa olevien riskien vuoksi taudin leviämisen estämisen ennakoiti on tärkeää.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Mikäli kokoonumisissa noudatetaan riittäviä toimia turvallisuuden varmistamiseksi, tarpeelliseksi katsottavia tilaisuuksia tai kokouksia voidaan järjestää tämän päätöksen määräys-kohdassa kuvatuin edellytyksin. Tällä rajauksella aluehallintovirasto puuttuu kokoonumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin. Päätöksen vaikutuksia yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään ja perusoikeuksien toteutumiseen on arvioitu. Päätös ei

kajoa näihin enempää kuin on välttämätöntä alueen tämänhetkisessä epidemiologisessa tilanteessa.

Yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestäjien on otettava huomioon tartuntatautilain 58 c §:n asettamat velvoitteet.

Edellä todetun perusteella Kainuun alueella voidaan edelleen todeta laaja yleisvaarallisen tartuntataudin (COVID-19) vaara. Tämä määräys on välttämätön yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi Kainuun maakunnan alueella.

Aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudelleen, jos alueellinen epidemiologinen kokonaistilanne muuttuu.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 7, 8, 58 ja 91 §

Laki tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (147/2021) 58 c §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Pasi Eskola (puh. 0295 017 500).

Ylijohtaja

Terttu Savolainen

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Eskola

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan lopussa.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen 22.2.2021 päivitetty ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 6.6.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Kainuun alueen kunnat

Kainuun sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Oulun poliisilaitos

Kainuun pelastuslaitos

Kainuun ELY-keskus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja PSAVI/4126/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/4126/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Eskola Pasi 06.05.2021 13:15

Ratkaisija Savolainen Terttu 06.05.2021 13:17